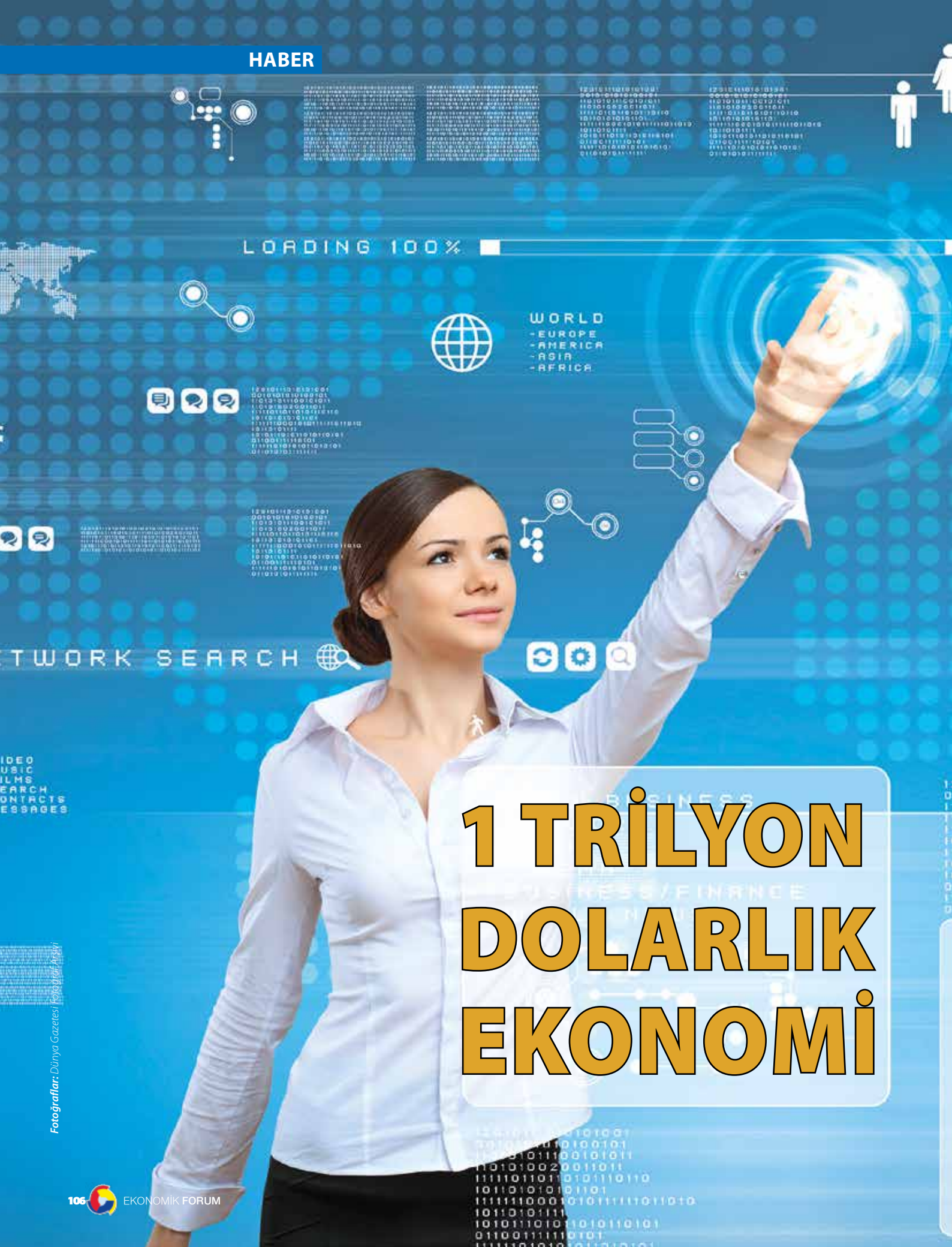
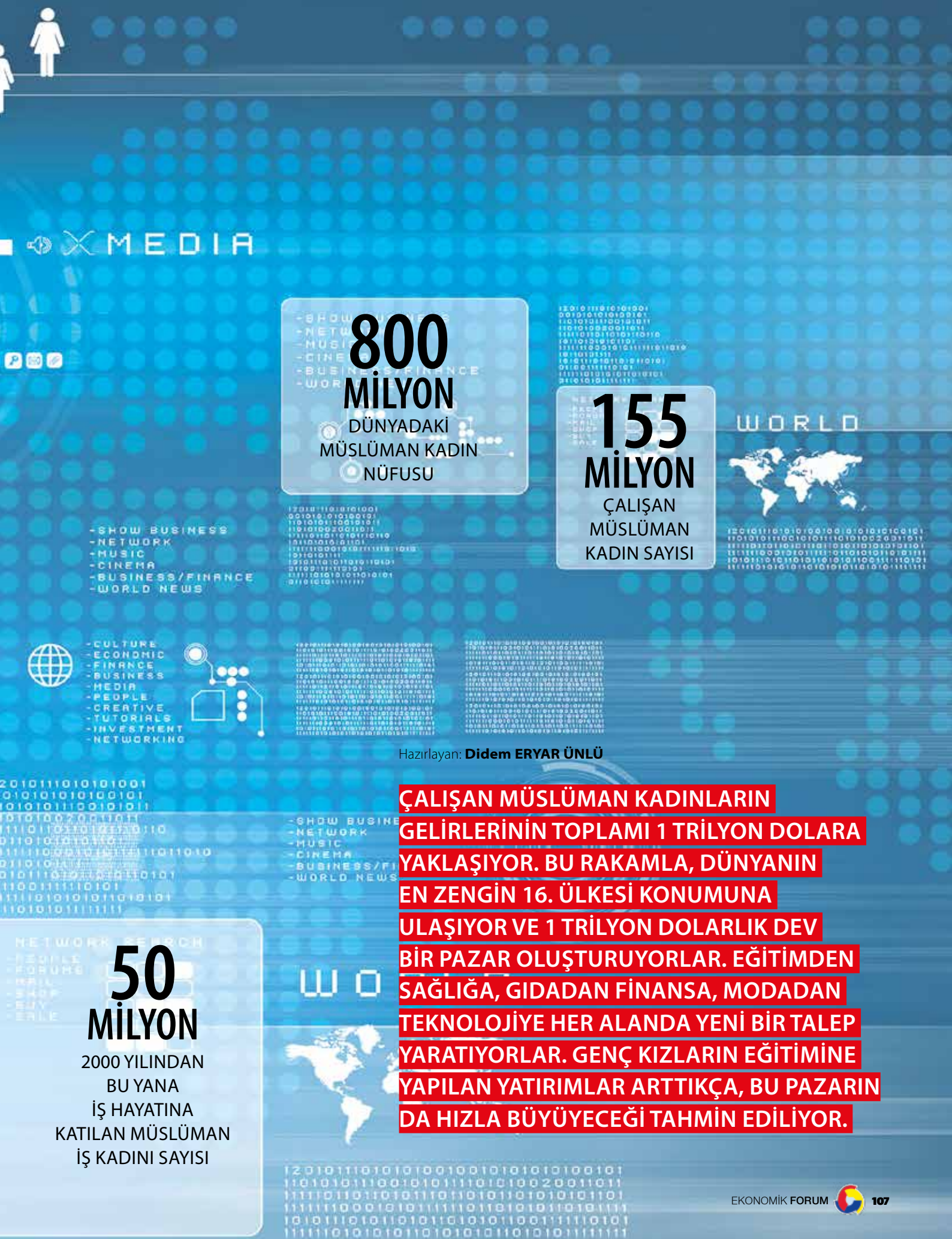

1 TRİLYON DOLARLIK EKONOMİ

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

Hazırlayan: **Didem ERYAR ÜNLÜ**

ÇALIŞAN MÜSLÜMAN KADINLARIN GELİRLERİNİN TOPLAMI 1 TRİLYON DOLARA YAKLAŞIYOR. BU RAKAMLA, DÜNYANIN EN ZENGİN 16. ÜLKESİ KONUMUNA ULAŞIYOR VE 1 TRİLYON DOLARLIK DEV BİR PAZAR OLUŞTURUYORLAR. EĞİTİMDEN SAĞLIĞA, GIDADAN FİNANSA, MODADAN TEKNOLOJİYE HER ALANDA YENİ BİR TALEP YARATIYORLAR. GENÇ KIZLARIN EĞİTİMİNE YAPILAN YATIRIMLAR ARTTIKÇA, BU PAZARIN DA HIZLA BÜYÜYECEĞİ TAHMİN EDİLİYOR.

Bugün dünya genelinde Müslüman nüfusun büyük bir bölümü, yükselen ekonomi olarak değerlendirilen 30 ülkede yaşıyor. Bu 30 ekonomi küresel gelirin yüzde 12'sini, dünya nüfusunun ise beşte birini temsil ediyor.

Bu ekonomiler arasında Suudi Arabistan, BAE, Katar ve Kuveyt gibi yüksek gelir seviyesine sahip ülkeler; Türkiye, Malezya, İran, Ürdün ve Tunus gibi üst orta gelir seviyesinde ülkeler ve Fas, Pakistan, Endonezya, Mısır, Bangladeş ve Tacikistan gibi alt orta gelir seviyesinde ülkeler yer alıyor.

Müslüman nüfusun yaş ortalaması 23. Küresel nüfusun yaş ortalaması ise 28. Eğitim düzeylerine bakıldığında ise Müslüman gençlerin, ebeveynlerinden çok daha eğitimli oldukları dikkat çekiyor.Tüm bu tabloda en dikkat çekici olan ise genç Müslüman kadınların iş dünyasındaki artan rolü.

50 milyon Müslüman kadın iş hayatına katıldı

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) verilerine göre, 2000 yılından bu yana, 50 milyon Müslüman kadın iş hayatına katıldı. Bu kadınların çok büyük bir bölümünü 1981-2000 yılları arasında doğmuş olan milenyum kuşağı oluşturuyor.

WEF Yönetim Kurulu Üyesi ve Yeni Ekonomi ve Toplum Merkezi Yöneticisi Saadia Zahidi, genç Müslüman kadınların iş hayatına bu derece yüksek oranda katılmasının dokuz temel nedeni olduğunu söylüyor. Fifty Million Rising (Yükselen Elli Milyon) kitabının yazarı Zahidi, bu dokuz nedeni şöyle sıralıyor:

1 Müslüman ülkelerde üniversite öğrencilerinin çoğunluğunu kız öğrenciler oluşturuyor. Endonezya'da 1970 yılında üniversiteye kayıt olan kız öğrenci oranı yüzde 2 iken bugün yüzde 33. Suudi Arabistan'da 10 yıl önce lise mezunu kız öğrencilerin yüzde 30'u üniversiteye giderken, bugün yüzde 50'si gidiyor. Bu oran, Meksika, Çin, Brezilya ve Hindistan'dan daha fazla.

2 STEM eğitimi kadınlar için önemli bir başarı hikayesi. Bu; Müslüman dünyayı 4. Sanayi Devrimi'ne hazırlayan bir gelişme. Türkiye'de STEM mezunlarının yüzde 37.11'ini kız öğrenciler oluşturuyor. Bu oran Suudi Arabistan'da yüzde 38, İran'da yüzde 34.

3 2000 yılından bu yana 50 milyon Müslüman kadın iş hayatına katıldı. 2000 yılı öncesinde Müslüman dünyanın yükselen ekonomilerinde çalışan kadın sayısı 100 milyondu. Bugün bu sayı 155 milyona ulaşmış durumda. Çalışan kadınlar, Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu ekonomilerdeki 450 milyon kadının yüzde 30'unu temsil ediyor. Çalışan kadın oranı, erkek oranından daha hızlı artıyor.

4 Çalışan Müslüman kadınların gelirlerinin toplamı 1 trilyon dolara yaklaşıyor. Bu rakamla, dünyanın en zengin 16. ülkesi konumuna ulaşıyorlar. Aynı zamanda 1 trilyon dolarlık dev bir pazar oluşturuyorlar. Eğitimden, sağlığa, gıdadan, finansa, modadan, teknolojiye her alanda yeni bir talep yaratıyorlar. Genç kızların eğitimine yapılan yatırımlar artıkça, bu pazarın da hızla büyüyeceği tahmin ediliyor. Eğer iş hayatına katılımda kadın-erkek eşitliği sağlanabilirse, Müslüman ülkeler 5.7 trilyon dolarlık ek gelire ulaşabilecekler. McKinsey raporuna göre sadece Orta Doğu'da kadın istihdamının 2025'e kadar tam potansiyeline ulaşması, milli gelir düzeyinin yüzde 47 oranında artmasını sağlayabilecek.

5 Küreselleşme, teknoloji, çalışma arzusu ve ekonomik ihtiyaçlar, Müslüman kadınların iş dünyasına girmesi için "mükemmel fırtınayı" yaratan unsurlar olarak ön plana çıkıyor. Küreselleşme ve teknoloji hem kadınlara farklı ekonomik fırsatlar sunuyor, hem de kendi toplumlarının dışında rol modeller tanımalarını sağlıyor.

6 Aile ve iş dengesi arasındaki dengeye gelince, kadınlar hala sorumluluğun büyük bölümünü üstlenmeye devam ediyor. Fakat bugün, İstanbul, Cakarta veya Cidde'deki çiftlerin yaşam tarzları Londra, New York veya Hong Kong'dakilere daha fazla benziyor. Öte yandan ücretsiz işlerde çalışan kadınların oranı erkeklerden çok daha fazla.

7 İş dünyası yaşanan bu değişim sürecini yakından izliyor. Çalışan kadınların tercihleri, zevkleri ve kazançları artık "niş" bir pazar olarak değerlendirilmiyor. Ulusal ve çok uluslu şirketler bu dev potansiyelin farkına vardılar. Daha fazla kadın istihdam etmek için farklı stratejiler geliştiriyorlar; yerel içerik ve kültüre cevap veren uygulamalar tasarlıyorlar; bu yeni pazarın ihtiyaçlarını karşılayan ürünler geliştiriyorlar.

8 Paylaşım platformları ve e-ticaret, teknoloji kullanan girişimci kadınlar için çok önemli fırsatlar sunuyor. Bu sayede girişimci kadınlar pazarı çok daha iyi anlama ve oldukları yerden ulaşamayacakları pazarlarda kendilerini tanıtma fırsatı buluyorlar.

9 Çalışan Müslüman kadınların sayısı artıkça, yapılan işler yerel sınırların dışına çıkıyor. Bugün dünyadaki her 10 kadından biri Müslüman. Müslüman kadın nüfusu 800 milyona ulaşıyor. Bu rakam ABD, Rusya ve Brezilya nüfusunun toplamından fazla. Çalışan müslüman kadınların oranı, ABD ve ya AB'deki çalışan kadın oranından yüksek. Müslüman kadınların ekonomik zenginlikleri, kendi ülkelerinin refahını ve istikrarını da belirleyecek. Ve tabi ki dünyanın da...

Türkiye'de kadınların katılım oranı yetersiz

Diğer yandan dünyanın pek çok ülkesinde kadınların ekonomik hayata katılımı artarken, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) "Tek Bakışta Devlet 2017" raporuna göre Türkiye, yüzde 33.8'lik kadın iş gücü katılım oranıyla OECD'ye üye ülkelerin genel ortalamasında sonuncu sırada yer aldı.

Türkiye'de çalışma yaşındaki 30 milyon kadından sadece 10.5 milyonu iş gücüne katılıyor. Kadın iş gücü katılım oranının OECD'ye üye ülkelerin genel ortalaması olan yüzde 63 seviyesine ulaşması için Türkiye'de 8.5 milyon kadının daha iş gücüne dâhil edilmesi gerekiyor. McKinsey'in 2016 yılı Women Matter Raporu'na göre kadınların iş gücüne katılımının artması ile 2025'te küresel ekonomide 12-28 trilyon dolar seviyelerinde bir büyüme gerçekleştirilebilir. Türkiye kadın iş gücü katılım oranını güçlü, istikrarlı ve odaklı politikalarla yüzde 30'lardan OECD ortalaması olan yüzde 63'e yükselttiğinde, GSYİH'sini 2025 yılında yüzde 20 oranında artırma potansiyeline sahip. Böylelikle GSYİH, baz senaryoda beklenenden 200-250 milyar dolar daha fazla olabilecek.

Cinsiyet eşitliğinin sağlanması için dünya çapında karar vericilerin, siyasi aktörlerin, işverenlerin, sivil toplum örgütlerinin, medyanın ve toplumun kadın istihdamını artırmak için gerekli eylemleri gerçekleştirmeleri yolunda harekete geçmesi gerekiyor. Dünya Ekonomik Forumu'nun her yıl hazırladığı Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu'nun 2017 verilerine göre cinsiyet eşitsizliği uçurumunun kapanması beklenirken, aksine bu makas açılıyor. 144 ülkenin verilerinin dâhil edildiği rapor, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini sağlık, eğitim, ekonomi ve siyaset olmak üzere dört kategoride inceliyor. Kadın ve erkekler arasındaki eşitsizlik, sağlık ve eğitime erişim kategorilerinde iyiye gidiyor olsa da ekonomiye ve siyasete katılımda kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsizlik oranının yüksek olduğu görülüyor. Raporda Türkiye, genel ortalamada 144 ülke arasında 131. sırada yer alıyor.

Adaletsiz dağılım

Çalışan kadınların toplamda yüzde 7.2'si yarı zamanlı çalışıyor, bu oran en düşük gelir grubunda yüzde 15.9'a kadar çıkıyor. Çalışan kadınların yaklaşık yüzde 1'i ek iş baktıklarını söylerken, özellikle düşük gelir gruplarında bu oran yükseliyor. Ek iş arayan kadınların yüzde 40'ı en düşük aylık gelir elde eden grupta yer alıyor.

Kadınların iş gücüne katılamamasındaki en önemli nedenlerin ev işleri, çocuk, yaşlı ve hasta bakımından kaynaklanan yükümlülükler olduğu gözlemleniyor. Karşılığı ödenmeyen bu çalışmanın toplam çalışma zamanına oranı Dünya Ekonomik Forumu'nun raporuna göre 2016 ve 2017'de aynı, ancak bu görevler kadınların günlük zamanının yüzde 75'ini, erkeklerin zamanının yüzde 24'ünü alıyor.

Raporda kadınlar ve erkekler arasındaki ücret eşitsizliği, geliştirilmesi gereken bir diğer sorun alanı olarak karşımıza çıkıyor. Kadınların ücreti, erkeklerin ücretinin yüzde 59'u kadar ve hiçbir hamle yapılmadığı takdirde kadınlarla erkeklerin eşit ücrete sahip olmaları ancak 217 yıl sonra mümkün olacak. Üst düzey yöneticilerin oranına baktığımızda ise kadın oranının yüzde 15'te kaldığı görülüyor. Uzman mesleklerde ve teknik elemanlar arasında kadınların oranı ise yüzde 39.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ortadan kaldırmanın getireceği ekonomik fırsatların farkında olan GE, 2020 yılına kadar mühendislik, dijital ve ürün yönetimi gibi teknik rollerde 20 bin kadın çalışana ulaşmayı, kadınlar ve erkekler açısından 50:50 temsil oranına ulaşmayı planlıyor. Bu hedefe ulaştığı takdirde GE, dünya için önemli bir örnek olacak.